

Lausunto

24.10.2024

Asia: VN/13118/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotoutumisen edistämistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto säästöjen toteuttamistavoista

Raision kaupungin kotoutumispalvelut kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnokseen. Lausunto on valmisteltu viranhaltijavalmisteluna Raision kaupungin työllisyys- ja kotoutumispalveluissa.

Raision kaupunki yhtyy Turun kaupungin lausuntoon koskien seuraavaa huomiota. Mikäli leikkaus toteutetaan hallituksen esittämällä tavalla, tulee valtion sitoutua siihen, että silloin kun leikkausten painopiste siirtyy perustoimeentulon korvauksiin, kunnille maksettavan laskennallisen korvauksen yksikköhintaa on tarkistettava. Yksikköhinta tulee laskea valmiiksi ja kirjoittaa se asetukseen tulevia vuosia varten siten, että yksikköhinnat lasketaan hallituksen esityksen sivulla 9 esitetyn taulukon mukaisesti myös vuosille 2026 ja 2027 ja ne kirjataan asetukseen. Muussa tapauksessa on riskinä, että laskennallisten korvausten yksikköhinnat jäävät alennetulle tasolle ja samaan aikaan kuntien talouteen alkaa vaikuttaa aiemman säästö päätöksen mukainen laskennallisten korvausten korvasajan lyhentäminen vuodella (vaikutukset vuodesta 2027). Jos näin kävisi, heikkenisivät kuntien mahdollisuudet pakolaisten kotoutumisen edistämiseen oleellisesti kuten Turun lausunnossa todetaan.

Lausunto laskennalliseen korvaukseen kohdistuvasta leikkauksesta (ml ns. korvausasetus)

-

Lausunto kumottaviksi esitetyistä pykälistä (normin purku)

13§: Kunnan velvollisuus laatia kotoutumishjelmasta asiakirja: Tämän velvollisuuden poistaminen ei ole tarkoituksenmukaisesta eikä myöskään tuo säästöjä. Kuntien tulee joka tapauksessa valmistautua uuden lain voimaantuloon ja huolehtia siitä, että palvelut vastaavat lain vaatimuksia. Tähän prosessiin kuuluu luonnollisesti myös se, että palvelukokonaisuus kirjataan. Asiakirjasta

luopuminen ei siis varsinaisesti vähennä työtä. Kotoutumishjelma-asiakirjan työstäminen on vieläpä tässä vaiheessa vuotta jo pitkällä monissa kunnissa.

15§ ja 17§: Monialaisesta osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioista ja suunnitelmasta luopuminen: Tästä veloitteesta ei tulisi luopua, sillä yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen välillä on tärkeää, näin erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien, paljon tukea tarvitsevien asiakkaiden kohdalla. Yhteisen arviointi- ja suunnitelmatyön ansiosta voidaan niin kunnan kuin hyvinvointialueen rajalliset resurssit käyttää parhaalla mahdollisella tavalla, varmistaa sujuva tiedonkulku ja välttää päällekkäistä työskentelyä. Näin palveluprosessin kulku ja eri osapuolten roolit hahmottuvat paremmin myös asiakkaalle. Vaikka yhteistyöstä on monilla alueilla jo toimivia käytänteitä, yhteistyövelvoitteen kirjaaminen lakiin on merkittävää ja edistää asiakkaiden yhdenvertaisuutta. Monialaisesta arviosta ja suunnitelmasta luopumisen säästövaikutus voi olla käytännössä marginaalinen: monialaista arviota ja suunnitelmaa tarvitsevat ovat rajallinen ryhmä ja palvelutarvetta näillä asiakkailla kuitenkin on.

21§: Perheen kotoutumissuunnitelmasta luopuminen: Perheen kotoutumissuunnitelmaa koskevasta kirjauksesta ei tule luopua. Vaikka aikuisten koulutus- ja työurat ja niiden edistäminen on keskeistä, tärkeää on kiinnittää huomioita myös muihin elämänalueisiin ja kokonaisvaltaiseen tukeen huomioiden koko perhe, esim. vanhemmuuden tuki sekä lasten ja nuorten tarpeet. Perheen kotoutumissuunnitelma on sen vuoksi tarpeellinen kirjaus laissa ja instrumentti, jota tulisi hyödyntää kuntien kotoutumistyössä.

Lausunto kevennettävistä tehtävistä (normin purku)

45 ja 49§: Suunnitteluvuoroitteen keventäminen ja seurantavelvoitteista luopuminen: Tuloksekas kotoutumistyö perustuu hyvään suunnitteluun ja seurantaan. On kyseenalaista tuoko näiden heikentäminen kustannussäästöjä – vaikutus voi olla päinvastainen.

48 §: Kunnan maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen yhteistyöryhmä kumotaan: Yhteistyöryhmä tukee kunnassa keskeisten tahojen välistä dialogia, tiedonvaihtoa ja monialaista kehittämistä ja seurantaa. On tärkeää, että maahanmuuttoon, kotoutumiseen ja hyvien väestösuhteiden edistämiseen on foorumi, joka kokoaa laaja-alaisesti toimijoita yhteen. Kustannussäästöt sitä vastoin ovat kyseenalaisia tai vähäisiä.

Mäkelä Terhikki
Raision kaupungin kotoutumispalvelut

